Asiantuntijalausunto 2.11.2022

Riikka Pirkkalainen

puoluesihteeri

Suomen Keskusta r.p.

Eduskunta

lakivaliokunta

Pyydettynä lausuntona hallituksen esityksestä HE 200/2022 vp (hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhdistyslain muuttamisesta), esitän Suomen Keskustan r.p.:n puolesta seuraavaa:

Hallituksen esitys on perusteltu ja se on lausuntokierroksen jälkeen kehittynyt hyvään suuntaan. Lausunnossaan ministeriölle Keskusta edellytti koko esityksen arvioimista kriittisesti. Alkuperäinen luonnos hallituksen esitykseksi sisälsi monia osakeyhtiölaista tuttuja toimintamuotoja, jotka ovat vieraita aatteelliselle yhdistystoiminnalle.

Yhdistyslakia ei saa Suomessa turhaan kuormittaa, koska se on jo eurooppalaisessa mittakaavassa hyvin yksityiskohtainen. Yhdistystoiminta on ollut kätevä tapa organisoida kansalaisaktiivisuutta, sellaisena sen tulee säilyä.

Alla joitakin yksityiskohtaisempia huomioita.

On hyvä, että jäsenten mahdollisuuksia käyttää päätösvaltaansa uudenlaisia osallistumismuotoja hyödyntäen laajennetaan. Kyseinen muutos on erittäin tärkeä erityisesti sellaisten henkilöiden osallistumismahdollisuuksien laajentamiseksi, jotka eivät pysty osallistumaan fyysisiin kokouksiin (liikuntarajoitteiset, pienten lasten vanhemmat, sairauksiensa vuoksi riskiryhmiin kuuluvat jne.)

Jäseneksi liittymisen ja yhdistyksestä eroamisen osalta lakimuutos vastaisi pitkälti yhdistysten nykyistä käytäntöä. On tärkeä toimintaa sujuvoittava muutos.

Pienimmille yhdistyksille sallitaan hallituksen esityksessä niin sanottu helpotettu tilinpito. Tämä on hyvä kehityssuunta.

Yleisenä huomiona toteamme lopuksi, että Keskusta tukee periaatetta yhdistystoiminnan ketteryydestä ja hallinnon keventämisestä silloin, kun se on perusteltua ja järkevää. Pidämme tämän periaatteen mukaisesti kuitenkin olennaisena, että tietyt perusasiat määrätään edelleen yhdistyksen säännöissä eikä laissa.

Lainsäädännön tulee lähtökohtaisesti olla viimesijainen yhdenvertaisen toiminnan takaaja, muu toiminnan ketteryys ja joustavuus on hyvä mahdollistaa sääntökirjauksilla ja tukea yleisesti yhdistyksiä huomioimaan nämä tavoitteet erityisesti toimintatavoissaan.

Suomen Keskusta r.p:n puolesta

RIIKKA PIRKKALAINEN
puoluesihteeri